

Vorming voor de leerkrachten

Inleiding: in het Turks

Er begint een persoon in een vreemde taal (bv. Turks) te spreken. Deze persoon legt in de vreemde taal de bedoeling van de vorming uit.

Dit doen we zodat de leerkrachten zelf inzien dat het moeilijk is om een uitleg te begrijpen in een taal die je niet kent.

Merhaba, biz dort kisiyiz ve size baska dilde ders vermenin ne demek oldugunu anlatacagiz. Benim adim Dilara, bu Ruth, bu Karen ve son arkadasimiz Lisa. Simdi anladinizmi dedigimi? Devam ediyorum, okulunuzda baska dilde cocuk gelirse ne yonde bakmaniz gerektigini anlatacagim size? Anliyormusunuz?

Hallo, wij komen met vier studenten een vorming geven over het schoolleven van een anderstalige nieuwkomer. Ik ben Dilara, dit is Ruth, dit is Karen en de laatste student is Lisa. Snappen jullie nu wat ik gezegd heb? Ik ga verder, na deze vorming wordt het duidelijk hoe het leven op school is als anderstalige nieuwkomer wanneer je de taal niet begrijpt. Snap je het?

De uitleg wordt achteraf ook in het Nederlands gegeven. De leerkrachten krijgen hierbij de kans om al enkele ervaringen te delen indien ze dit wensen.

Oefeningen

a) Bril: zwart-wit

Voor deze oefening werk je per 2. Je geeft jezelf een naam: Leo/Lea en Theo/Thea.

De leerkrachten verdelen deze rollen alvorens ze weten wat ze moeten doen.

Nadien wordt er uitgelegd dat de personages Leo/Lea enkel zwart-wit zien (letterlijk). Zij hebben nog nooit iets in kleur gezien. Dit komt omdat ze al van bij hun geboorte een denkbeeldige bril op hebben die ze nog nooit hebben afgezet. De personages Theo/Thea moeten Leo/Lea ervan overtuigen om hun bril af te zetten.

Nadien wordt dit kort besproken:

- Welke Leo's/Lea's hebben hun bril afgezet? Waarom heb je die afgezet?
- Welke Leo's/Lea's hebben hun bril niet afgezet? Hoe komt dit?
- Welke argumenten hebben de Theo's/Thea's gebruikt om de anderen te overtuigen? (bv. vragen naar de ervaring/beleving van Leo's/Lea's, vragen of ze niet nieuwsgierig is naar het andere,...)
- Welk soort argumenten werkte? (bv. argumenten waarin je veiligheid biedt.)
- Welk soort argumenten werkte niet?
- Hoe komt dit?

Deze oefening doen we omdat we op die manier kunnen aantonen dat anderstalige ouders ook zo'n soort bril op hebben. Voor hen is het moeilijk om deze af te zetten want deze bril is een soort veiligheid voor hen die ze niet zomaar durven weglaten.

Wij kijken als leerkrachten vaak enkel naar onszelf en kunnen ons moeilijk inleven in de wereld van de anderstalige ouders, in dit geval de zwart-wit-wereld.

Tijdens deze oefening zal ook duidelijk worden dat opdringerig gedrag eerder een neveneffect zal veroorzaken en dat veiligheid bieden (bv. de kans geven om eens te proberen maar om af te haken als het niet meevalt) noodzakelijk is.

b) In een onderbroek naar een oudercontact

Stel je voor: je komt op een oudercontact en de leerkracht spreekt je aan en zegt: "Heel fijn dat je gekomen bent, maar de volgende keer moeten jullie in jullie ondergoed komen."

Er wordt aan de leerkrachten een vraag gesteld: "Wat hebben jullie nodig om zover te komen dat je dit ook echt zou doen?"

bv. iemand die meegaat, durf, weten waarom je dit moet doen, vertrouwen, een omgeving die je vertelt dat dit gebruikelijk is (zoals andere ouders ook in hun ondergoed zien). De leerkrachten denken hier in groep over na en geven deze voorbeelden. Er wordt telkens ook besproken waarom dit belangrijk zou zijn. We komen tot de conclusie dat sommigen dit zullen proberen en zich hieraan wagen, terwijl anderen dit niet zullen doen. Er zijn mensen die dit snel zullen doen, mensen die hier tijd voor nodig hebben maar zich na een tijdje ook zullen aanpassen en er zullen mensen zijn die dit nooit zouden doen. Met andere woorden: durf je jezelf blootgeven?

Dit is net hetzelfde voor anderstalige ouders. Zij zijn het misschien niet gewoon om naar een oudercontact te komen en bovendien is de taal ook een grote drempel.

Sommige ouders zullen de stap toch (proberen te) zetten, terwijl er anderen zijn die moeilijk bereikbaar blijven.

Het komt erop neer dat je niet van alle ouders kan verwachten dat ze zich meteen overal voor openstellen. Dit heeft bovendien niet alleen te maken met anderstalige ouders, maar kan verschillende oorzaken hebben. Zo zou je zien dat ook autochtone ouders het wel eens moeilijk kunnen hebben met zo'n vraag. Net zoals niet alleen anderstalige ouders moeilijk te bereiken zijn, zijn ook ouders van autochtone afkomst soms moeilijk bereikbaar. Het probleem is echter dat we dit van hen vaak vergeten of hier minder aandacht aan besteden.

c) RAFA RAFA

Voor dit spel worden er 2 leerkrachten uit het team gehaald die de ruimte even verlaten. Ondertussen wordt er aan de rest van de groep uitgelegd wat de bedoeling is van het spel.

Aan de andere spelers wordt het volgende gezegd:

Wij zijn in ALFA-land. Jullie wonen en leven al je hele leven in het land van de ALFA's. ALFA's houden van plezier, eren en waarderen hun ouderen en zijn gewoon elkaar veel aan te raken.

Een ALFA gelooft dat het getal 'drie' geluk brengt. Stel, je ziet 3 vogels in de lucht. Als ALFA voel je je dan gelukkig.

De leerkracht/lesgever steekt 3 vingers in de lucht. 'Hoe voelen jullie je?' (gelukkig)

De leerkracht/lesgever stampt 3 keer op de grond. 'Hoe voelen jullie je?' (gelukkig)

3 is echt het geluksgetal van de ALFA's.

Buiten het feit dat 3 hun geluksgetal is, werken de ALFA's ook niet graag. Ze spelen veel liever hun lievelingsspel "RAFA RAFA". Ook wij gaan dit spel nu spelen. Het gaat als volgt:

Het spel start met een ritueel van groeten en antwoorden. Alle spelers lopen rond met de handen op de rug en hebben in 1 van hun handen een RAFA-jeton. Je nodigt een speler uit om te spelen, door 3 keer op de grond te stampen. Als de tegenspeler geïnteresseerd is in spelen, kan hij/zij dat aangeven door met 3 vingers over de bovenarm van de vragende speler te aaien.

Wanneer de andere speler niet geïnteresseerd is in spelen, blijft die gewoon staan en doet niks. Beide spelers wandelen gewoon verder en zoeken een andere persoon om mee te spelen.

Niet willen meespelen, vinden de ALFA's absoluut niet beledigend. Iedereen heeft namelijk het recht om even niet te spelen.

Wanneer je allebei wil spelen, steekt de persoon die je uitnodigde om te spelen beide handen uit. In 1 van de handen zit de RAFA-jeton. Je moet proberen de raden in welke hand de RAFA-jeton NIET zit. Wanneer je na de 1^e keer fout raadt (wanneer je de hand aanduidt waar de jeton WEL in zit), ga je verder en stopt jullie spelletje.

Wanneer je inderdaad de hand aanduidde ZONDER jeton, herhaal je dit.

Als je 3 keer na elkaar kan raden in welke hand de RAFA-jeton niet zit, roepen jullie allebei heel luid: "RAFA RAFA".

Alle spelers komen dan naar je toe, en aaien met 3 vingers de persoon die het 3 keer juist geraden heeft. Daarna gaat het spel gewoon verder.

Wanneer alle spelers het spel begrepen hebben, gaat het spel van start. De 2 leerkrachten die even apart zaten komen er weer bij en proberen zonder uitleg te achterhalen wat de bedoeling van het spel is.

Wanneer ze denken het te weten, leggen ze het spel stil en proberen ze de spelregels uit te leggen.

Je zal zien dat ze het spel niet of niet volledig kunnen uitleggen zoals het werkt.

Dit komt omdat er enkel wartaal wordt gebruikt die de 2 spelers niet bergrijpen. Zij moeten het spel proberen te begrijpen zonder dat ze uitleg krijgen.

Er wordt achteraf even tijd gemaakt om de belevingen van beide partijen te bespreken:

- Hoe hebben de leerkrachten die de spelregels niet kenden, dit ervaren?
- Hoe komt dit?
- Hoe was het voor de spelers die dit spel wel kenden?
- Heb je momenten gehad dat je iets wilde uitleggen?